

Znak: K-1.431.1.55.2025.6.KKa
Szczecin, 08 lipca 2026 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego, w tym na kontach indywidualnych (tzw. subkontach) podopiecznych organizacji
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres podmiotu kontrolowanego	Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce, ul. Noakowskiego 4, 00-666 Warszawa, Oddział w Szczecinie ul. Ojca Beyzyna 17, 70-391 Szczecin
Osoba pełniąca funkcję organu w okresie objętym kontrolą oraz w okresie realizacji kontroli	– Pani Nelly Bieniek - Prezes Zarządu Głównego do dnia 14 marca 2025 r., – Pani Danuta Mikusz-Oslislo - Prezes Zarządu Głównego od dnia 15 marca 2025 r.
Okres objęty kontrolą	2024 r.
Kontrolerzy	– Katarzyna Karczyńska – starszy inspektor (kierownik zespołu kontrolującego), – Magdalena Frymus – inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 112/25 z dnia 7 listopada 2025 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.), – rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2054).

Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, celowość i rzetelność
Rodzaj kontroli	Planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	1-5 grudnia 2025 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	Art. 27 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338).
---	---

USTALENIA KONTROLI

1. Informacje ogólne o organizacji

Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce (dalej: TOZ w Polsce) z siedzibą w Warszawie przy ul. Noakowskiego 4, zostało zarejestrowane w KRS w dniu 21 marca 2003 r. pod numerem 0000154454, natomiast status organizacji pożytku publicznego uzyskało w dniu 27 kwietnia 2004 r. Według danych z KRS TOZ w Polsce na dzień 4 listopada 2025 r. posiadał 68 oddziałów na terenie Polski i nie był wpisany do rejestru przedsiębiorców.

Szczegółową kontrolą objęto Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce – Oddział w Szczecinie (dalej: TOZ Oddział w Szczecinie, Organizacja, Towarzystwo) z siedzibą ul. Ojca Beyzyma 17 w Szczecinie.

TOZ Oddział w Szczecinie nie posiada osobowości prawnej. Działa na podstawie statutu TOZ w Polsce, który zgodnie z KRS został przyjęty w dniu 10 czerwca 2000 r. Ostatnich zmian w statucie dokonano w dniu 15 kwietnia 2023 r. na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Delegatów TOZ w Polsce.

Zgodnie ze sprawozdaniem merytorycznym¹ działalność Towarzystwa prowadzona jest na terenie województwa zachodniopomorskiego. Władzami TOZ Oddział w Szczecinie są:

- Walne Zebranie Członków Oddziału;
- Zarząd Oddziału (§ 39 ust. 1 pkt 1-2 Statutu).

Zarząd Oddziału składa się z 4 osób. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją do dnia 26 kwietnia 2024 r. funkcję Prezesa Zarządu Oddziału pełniła Pani XXX XXX, natomiast od 27 kwietnia 2024 r. Pani XXX XXX.

W Statucie wskazano, że celami podstawowymi TOZ w Polsce (w tym m.in. Oddziału w Szczecinie) jest:

- działanie na rzecz humanitarnego traktowania zwierząt, ich poszanowania, objęcia ochroną i otoczenie opieką;
- kształtowanie właściwego stosunku do zwierząt;
- działanie na rzecz ochrony środowiska;
- działalność interwencyjna w ramach obowiązujących przepisów prawa, poprzez ściganie i ujawnianie przestępstw przeciwko zwierzętom oraz reprezentowanie

¹ Sprawozdanie złożone przez TOZ Oddział w Szczecinie do TOZ w Polsce (§ 7 ust. 3 statutu).

wobec wymiaru sprawiedliwości praw zwierzęcia, jako pokrzywdzonego (§ 8 ust. 1 pkt 1-4 Statutu).

Powyższe znajduje swoje odzwierciedlenie w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (dalej: u.d.p.p.w.).

(dowód: akta kontroli str. 33-70, 79-91, 189-202, 724-732)

2. Rachunkowość w organizacji

W styczniu 2024 r. księgi rachunkowe TOZ Oddziału w Szczecinie prowadzone były przez podmiot zewnętrzny na podstawie umowy zawartej w dniu 12 czerwca 2013 r. Od 1 lutego 2024 r. zawarto nową umowę na czas nieokreślony z osobą niebędącą pracownikiem TOZ Oddział w Szczecinie, która jest uprawniona do usługowego prowadzenia ksiąg handlowych.

(dowód: akta kontroli str. 203-210)

W okresie objętym kontrolą w TOZ Oddział w Szczecinie obowiązywała od dnia 1 stycznia 2024 r. polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem Kierownika Jednostki Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Szczecinie w sprawie dokumentacji i przyjętych zasad (polityki rachunkowości). W załączniku nr 2 do polityki rachunkowości opisano procedurę rozliczania kosztów finansowanych z 1,5% podatku dochodowego.

Zgodnie z polityką rachunkowości rokiem obrotowym był rok kalendarzowy, a do prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2024 r. wykorzystywano program Comarch ERP Optima.

(dowód: akta kontroli str. 211-249)

Zgodnie z art. 27 ust. 2c u.d.p.p.w. organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% PIT, o której mowa w art. 27c ust. 1 u.d.p.p.w.

Towarzystwo zrealizowało wskazany obowiązek w odniesieniu do przychodów pochodzących z 1,5% PIT – zostały one zaewidencjonowane, zgodnie z planem kont, na koncie 701-04 o nazwie 1,5% podatku z US-pdof.

(dowód: akta kontroli str. 250-259)

Natomiast w ewidencji księgowej nie zostały wyodrębnione konta księgowe dotyczące wydatków poniesionych z 1,5% PIT. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

W związku z tym, że TOZ Oddział w Szczecinie nie wydatkował środków na promocję 1,5% nie wyodrębniał kont księgowych dotyczących promocji 1,5% PIT.

W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej za 2024 r. stwierdzono, że:

- przyjęto do rozliczenia z 1,5% PIT kwotę 2 479,01 zł, zamiast 1 919,00 zł z tytułu zapłaty za usługi weterynaryjne (zawyżono kwotę wydatków o 560,01 zł),
- w 4 przypadkach występuje różnica w dacie operacji kasowej pomiędzy raportem kasowym a ewidencją księgową.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto ustalono, że dokumenty finansowo-księgowe zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i rachunkowym, a także, że dokumenty zostały opatrzone adnotacją, o sfinansowaniu wydatków ze środków 1,5% PIT. Jednakże stwierdzono, że:

- skontrolowane dowody księgowe nie posiadały pieczęci dokumentującej zatwierdzenie dokumentów pod względem formalnym,
- w przypadku 5 dowodów księgowych do dowodu księgowego nie załączono wydruku z terminala płatniczego, co było niezgodne z postanowieniem polityki rachunkowości TOZ Oddziału w Szczecinie.

Szczegółowy opis uchybień zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

Kontrolujący weryfikując dowody księgowe ustalili, że tylko na części z nich znajduje się podpis osoby uprawnionej zatwierdzający dokument do wypłaty (wzór pieczęci przewidywał miejsce na podpis przy opisie „Do wypłaty.....zł”).

Zgodnie z Polityką rachunkowości² *Poprzez złożenie podpisu, Członkowie Zarządu, czyli osoby upoważnione do dysponowania środkami Towarzystwa, zgodnie z posiadanym pełnomocnictwem, zatwierdzają dany dowód księgowy do wypłat.*

(dowód: akta kontroli str. 241-242, 406-540)

Wobec tego kontrolujący zapytali Towarzystwo, dlaczego część skontrolowanych dowodów księgowych (dot. kwietnia, maja i czerwca 2024 r.) nie zawierała zatwierdzenia do wypłaty sporządzonego przez uprawnioną osobę.

Pani Prezes i Skarbnik Zarządu Oddziału wyjaśniły, że: *Dowody księgowe ewidencjonowane w Towarzystwie mogą mieć trzy formy płatności: przelew bankowy, karta płatnicza lub gotówka. Co do zasady, zatwierdzenie do zapłaty było oznaczane wyłącznie na dokumentach, których forma zapłaty wskazana była jako gotówka i ich zapłata ewidencjonowana była w raporcie kasowym. Dokumenty oznaczone formą zapłaty przelew bądź karta płatnicza nie posiadały wypełnionego tego pola - a ponieważ Towarzystwo z przyczyn ekonomicznych posiada jeden wzór pieczętki zatwierdzającej, wówczas pole „do wypłaty” pozostawało puste, co oznaczało, że w przypadku tego dokumentu nie ma konieczności jego wypełniania (zgodnie z powyższym, wypełniane tylko dla płatności gotówkowych). Oddział poinstruuje osoby uprawnione wypełniające ww. rubrykę z pieczętki, by w przypadku braku konieczności wypełniania pola dokonywały jego skreślenia.*

(dowód: akta kontroli str. 130-153)

W tym miejscu kontrolujący pragną zwrócić uwagę na konieczność zatwierdzania do wypłaty dowodów księgowych w miejscu do tego przeznaczonym, w szczególności opłacanych przelewem bankowym. Mając jednak na uwadze wyjaśnienia oraz to, że na dowodach księgowych znajdowały się podpisy Członków Zarządu kontrolujący nie kwestionują powyższego postępowania.

² Załącznik nr 3 do Polityki rachunkowości: Procedura zatwierdzania dowodów księgowych Instrukcja obiegu dokumentów Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Szczecinie pkt 3.

3. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

3.1. Przychody ze środków pozyskanych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgodnie z art. 27 ust. 1 u.d.p.p.w., podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1,5% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego.

Zgodnie z Uchwałą nr 18/2024³ (...) Zarząd Główny Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce przekazuje środki uzyskane z tytułu odpisu 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych jednostkom terenowym Towarzystwa, pomniejszone (...) o kwoty zaliczek pobranych przez jednostki TOZ w Polsce na poczet 1,5% podatku (...).

Na podstawie wyciągów bankowych oraz ewidencji księgowej – przedłożonych w trakcie kontroli – ustalono, że przychody dot. Towarzystwa pochodzące z 1,5% PIT, uzyskane w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., wyniosły **1 049 465,76 zł**. Środki wpłynęły na konto Organizacji w dniach 6 września 2024 r. (100 000,00 zł) i 22 listopada 2024 r. (949 465,76 zł).

(dowód: akta kontroli str. 74-75, 101-106, 250, 258)

Z udzielonego wyjaśnienia wynika, że stan środków na dzień 1 stycznia 2024 r. został (...) ustalony w następujący sposób:

- stan środków na początek 2023 roku;
- minus koszty wyliczone zgodnie z przyjętą procedurą rozliczania kosztów finansowanych z 1,5% podatku dochodowego w 2023 roku (...);
- plus wpływy z 1,5% podatku dochodowego w 2023 roku.

Stan środków pochodzących z wpływów z 1,5% podatku dochodowego na koniec roku 2023 stanowi saldo początkowe stanu tych środków na dzień 01.01.2024 roku i wynosi 1.094.404,83. (...). Wyliczenia w tym zakresie Organizacja dołączyła do udzielonego wyjaśnienia.

Wysokość środków z 1,5% PIT zgromadzonych przez Organizację przedstawia tabela.

Stan niewykorzystanych środków z 1,5% na dzień 01.01.2024 r.	Wpływy z 1,5% w okresie 01.01.2024 r. – 31.12.2024 r.		Razem środki z 1,5%
	ze wskazaniem	bez wskazania	
1 094 404,83 zł	0,00 zł	1 049 465,76 zł	2 143 870,59 zł

(dowód: akta kontroli str. 74-75, 122, 130, 141, 154-174, 378)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji (wyjaśnień i wyciągów bankowych) ustalono, że w kontrolowanym okresie Organizacja posiadała środki finansowe na lokatach założonych w dwóch placówkach bankowych. Z informacji przekazanej przez

³ Uchwała podjęta przez Zarząd Główny TOZ w Polsce w dniu 26 października 2024 r. w sprawie podziału 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych na poszczególne jednostki organizacyjne TOZ w Polsce za rok 2023.

Towarzystwo wynika, że w 2024 r. uzyskało z ww. lokat odsetki w kwocie 5 930,75 zł oraz (...), że środki wpłacone na lokaty obejmowały zarówno środki pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, jak i pozostałe środki Oddziału. Nie jest możliwe wyodrębnienie, ile środków będących na lokatach pochodziło z którego źródła, w związku z czym nie jest również możliwe wskazanie jaka część uzyskanych odsetek pochodziła ze środków 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, a jaka z pozostałych środków Oddziału.

Ponadto lokaty nie wpływały na bieżącą działalność jednostki, (...) i w razie potrzeby użycia środków na realizację celów statutowych mogą one zostać w każdej chwili przerwane bez kar finansowych. Lokaty zostały założone ze względu na konieczność zabezpieczenia środków przed inflacją i wynikają z troski o finanse Oddziału.

(dowód: akta kontroli str. 120, 341-342, 379-404)

3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych

W obowiązującym porządku prawnym (art. 27 ust. 2 u.d.p.p.w.) środki z 1,5% PIT mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. Ostateczną decyzję o tym, na jaki cel zostaną one wydatkowane, podejmuje sama organizacja, o ile cel ten mieści się w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ust. 1 u.d.p.p.w. i jest zgodny ze statutem organizacji.

W związku z tym, że w Towarzystwie nie zostały określone zasady wydatkowania środków pochodzących z 1,5% PIT, kontrolujący poprosili o wyjaśnienie w tym zakresie. W odpowiedzi poinformowano, (...) że wydatkowanie środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych jest prowadzone na podstawie decyzji Zarządu Oddziału zgodnie z posiadanymi pełnomocnictwami udzielonymi przez Zarządu Główny. Zgodnie z przyjętą metodyką opisywania faktur, każdy wydatek jest zatwierdzany przez Prezesa Zarządu Oddziału lub Wiceprezesa Zarządu Oddziału i Skarbnika Zarządu Oddziału. Wydatki są prowadzone zgodnie z celami statutowymi i dotyczą one działań związanych z pomocą zwierzętom. Zarząd Oddziału na bieżąco monitoruje działalność poprzez regularne opisywanie faktur i kontakt z pracownikami Oddziału. Żaden wydatek nie może zostać rozliczony bez zgody ze strony Prezesa lub Wiceprezesa i Skarbnika Zarządu Oddziału. Decyzje o udzieleniu pomocy poszczególnym zwierzętom nie mają charakteru jednostkowo, ponieważ doprowadziłoby to do realnego zaprzestania niesienia pomocy. Zamiast tego pracownicy są na bieżąco informowani o bieżącej sytuacji finansowej i w przypadku braku środków lub ich niskim poziomie, podejmowane są działania fundraisingowe. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 115)

Kontrolujący zapytali również Organizację, w jaki sposób dokonuje wyboru dostawców produktów lub usług na rzecz których wydatkowane są środki z 1,5% PIT. Zarząd TOZ Oddział w Szczecinie oświadczył, (...) że wybór dostawców produktów i usług organizacji odbywa się w oparciu o szereg kryteriów:

- Kryterium ceny – zarówno w przypadku produktów, jak i usług cena jest jednym z głównych kryteriów branych pod uwagę przy wyborze z zastrzeżeniem, że

dostarczany produkt/usługa musi być wysokiej jakości, odpowiadającej potrzebom organizacji;

- Doświadczenia związane z wcześniejszą współpracą – (...) Oddział w Szczecinie funkcjonuje od ponad kilkudziesięciu lat, dzięki czemu posiada duże rozeznanie rynku lokalnego i wiele doświadczeń związanych z korzystaniem z różnych kategorii usług oraz produktów. Pozwala to wybierać takie usługi, które są wykonywane z należytą starannością i jakością, i takie produkty, które łączą zapewnienie wysokiej jakości z możliwie korzystną ceną – na podstawie doświadczeń z przeszłości;
- Czas realizacji i dostępność – istotnym czynnikiem warunkującym wybór dostawcy produktu/usługi jest również możliwie krótki czas jego dostarczenia/wykonania, jak również sprawna obsługa klienta w tym zakresie, co wpływa na jakość pracy w TOZ w Polsce Oddział w Szczecinie. (...);
- Bliskość – w miarę możliwości i dostępności oczekiwanej usługi/produktu w bliskim otoczeniu Oddziału, z uwzględnieniem ww. warunków, wybierani są dostawcy znajdujący się blisko siedziby organizacji. Dla przykładu leki dla podopiecznych Oddziału często nabywane są w aptece znajdującej się w bliskiej odległości Oddziału, oczywiście pod warunkiem dostępności danego leku;
- (...) staramy się w miarę możliwości wybierać podmioty, które są gotowe na udzielenie zniżek na świadczone usługi.

Wskazujemy, że członkowie Zarządu Oddziału nie pozostają w bliskich stosunkach z właścicielami dostawców wybieranych produktów czy usług oraz ich pracownikami. Wybór dostawców jest zatwierdzany przez Prezesa Zarządu Oddziału lub Wiceprezesa Zarządu Oddziału i Skarbnika Zarządu Oddziału, (...).

Ponadto w zakresie wyboru gabinetów, w których leczeni są podopieczni Organizacji wskazano, że (...) odbywa się w oparciu o szereg kryteriów:

- Indywidualną ocenę sytuacji każdego podopiecznego – (...) podejrzenie choroby lub stwierdzona choroba podopiecznego, związana z konkretną specjalizacją weterynaryjną, (...).
- Doświadczenie związane z wcześniejszą współpracą (...).
- Dostępność lecznicy – w sytuacjach wymagających pilnej interwencji związanej z zagrożeniem życia lub zdrowia zwierzęcia o wyborze lecznicy decyduje jej dostępność, czyli godziny otwarcia oraz odległość od miejsca zdarzenia. (...).

Dodatkowo poinformowano, (...) że leki nabywane w aptekach są lekami wykorzystywanymi na potrzeby zwierząt będących pod opieką Oddziału. Leki weterynaryjne, przeznaczone dla zwierząt są nabywane w gabinetach lekarsko-weterynaryjnych, jednakże powszechnie stosowaną w weterynarii zasadą jest, że jeżeli nie istnieje weterynaryjna wersja danego leku koniecznego do zastosowania, stosuje się odpowiednik leku przeznaczony dla człowieka. Na leki wystawiana jest recepta przez lekarza weterynarii, a recepta jest realizowana w aptece.

Oświadczenia w powyższym zakresie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 108-109, 111, 116-117)

Kontrolujący poprosili również TOZ Oddział w Szczecinie o opisanie zasad na jakich w 2024 r. odbywał się zwrot za dokonane zakupy dla osób, które zapłaciły za wydatek z własnych (prywatnych) środków finansowych oraz informację, czy Organizacja zawierała umowy/porozumienia z beneficjentami działań (osobami pomagającymi zwierzętom), w których określone zostały zasady działania i rozliczania się. W wyjaśnieniu wskazano Zwrot środków z 1,5% podatku osobom, które zapłaciły za wydatek z własnych (prywatnych) środków finansowych następuje w zakresie regulacji wskazanych w Statucie TOZ w Polsce w zakresie związanych z opieką i ratowaniem życia zwierząt.

Każdorazowo decyzja dotycząca zwrotu środków konkretnej osobie jest podejmowana przez Zarząd (...). Zwroty tego rodzaju, a wcześniejsze poniesienie przez osoby fizyczne kosztu podlegającego zwrotowi jest związane często z wystąpieniem sytuacji nagłych, pilnych, gdy zakup produktu lub usługi jest konieczny (...) a nie może w danej chwili z powodu sytuacji losowej zostać dokonany i opłacony przez przedstawiciela organizacji – np. zakup mleka koniecznego do ratowania kociąt kotów wolno żyjących znalezionych na ulicy bez matki, poza godzinami funkcjonowania TOZ Oddział w Szczecinie; konieczność wykonania usługi weterynaryjnej ratującej zdrowie lub życie zwierzęcia pod opieką domu tymczasowego organizacji lub zwierzęcia znalezionego na ulicy, w stanie wymagającym natychmiastowej pomocy (...).

Pozytywne rozpatrzenie wniosku o zwrot kosztów warunkowane jest również zasadnością oraz racjonalnością podejmowanych wydatków. W przypadku gdy mamy do czynienia z uporczywym leczeniem, podejmowaniem samodzielnych decyzji o rozpoczęciu kosztownych terapii leczniczych bez konsultacji z Zarządem lub brakiem dobrej woli ze strony osoby współpracującej Zarząd może podjąć decyzję odmowną. Wynika to z troski o interes organizacji i objęcia opieką jak największej liczby zwierząt.

(...) osoby, którym dokonywano zwrotu to osoby współpracujące i wspierające Oddział i zwierzęta pod jego opieką (...).

Organizacja poinformowała również, że (...) zawiera porozumienia wolontariackie, zaś w przypadku zawierania porozumienia z osobą, chcącą oferować również dom tymczasowy dla podopiecznych Oddziału – w takich porozumieniach znajdują się również dodatkowe zapisy dotyczące domów tymczasowych. Porozumienia zawierają zasady działania oraz świadczeń o charakterze wolontarystycznym. (...). W ww. dokumencie określono m.in., że zawarte porozumienie obejmuje świadczenia, które mają charakter nieodpłatny oraz informację, że w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia zwierzęcia będącego pod opieką wolontariusza koszt leczenia, za uprzednią zgodą Organizacji, będzie przez nią pokryty.

(dowód: akta kontroli str. 131, 141-142, 145, 175-176)

Kontrolujący poprosili także o informację, ilu zwierzętom w 2024 r. udzielono pomocy oraz jakiego rodzaju była to pomoc, która została sfinansowana z 1,5% PIT. Zarząd Oddziału wyjaśnił (...), że nasza jednostka terenowa nie prowadzi szczegółowej statystyki związanej z liczbą zwierząt, które otrzymały pomoc. (...) przygotowane dokładnej liczby zwierząt, które otrzymywały od nas pomoc wymagałoby pogłębionej analizy dokumentów źródłowych. W szczególności, że na przykład w przypadku kotów wolno żyjących zdarza się,

że ten sam kot może otrzymać kilkakrotnie pomoc w zależności od zdarzeń losowych, które go spotkają.

W 2024 r. organizacja udzielała pomocy zwierzętom na różnorodne sposoby, wszystkie pozostające w zgodności z zapisami statutu TOZ w Polsce. Jako prowadzone w największej skali, w tym z 1,5% podatku, należy wymienić:

- (...) Leczenie kotów wolno żyjących np. wizyty lekarsko-weterynaryjne, badania diagnostyczne, zabiegi operacyjne, podawanie i zakup niezbędnych leków i in. – pomoc tego rodzaju zwierzętom w liczbie 400;
- Kastracja kotów wolno żyjących; - pomoc tego rodzaju zwierzętom w liczbie 250;
- Interwencje dotyczące niewłaściwych warunków bytowania zwierząt właścicielskich, podczas których osobom w trudnej sytuacji finansowej udzielano wsparcia dla zwierząt w postaci finansowanie leczenia lub pomocy materialnej (...) - pomoc tego rodzaju zwierzętom w liczbie 110;
- Interwencje dotyczące niewłaściwych warunków bytowania zwierząt właścicielskich lub znęcania nad nimi, podczas których dokonywano procedury odbioru zwierzęcia i zwierzę takie trafiało pod opiekę i utrzymanie organizacji; ponadto względem takiego zwierzęcia poza utrzymanie i opieką stosowano według potrzeb np. leczenie weterynaryjne w przypadku choroby i in.; - pomoc tego rodzaju zwierzętom w liczbie 65;

W 2024 r. udzielono zatem pomocy zwierzętom w liczbie około 825, (...).

(dowód: akta kontroli str. 131, 142-143)

Organizacja posiada i eksploatuje 2 pojazdy, które zgodnie z wyjaśnieniem (...) wykorzystywane są do prowadzenia działalności statutowej Oddziału, głównie czynności w terenie związanych z prowadzonymi interwencjami dotyczącymi zwierząt, odławianiem do leczenia lub kastracji kotów wolno żyjących, udawaniem się z podopiecznymi organizacji na wizyty lekarsko-weterynaryjne, a także wszelkimi czynnościami pomocowymi dotyczącymi zwierząt i związanymi z tą pomocą, zgodnie z celami statutowymi organizacji.

(dowód: akta kontroli str. 107)

Zgodnie z przekazaną informacją (...) Oddział w Szczecinie (...) nie prowadził w roku 2024 wyodrębnionych subkont dla podopiecznych.

(dowód: akta kontroli str. 405)

W 2024 r. Towarzystwo prowadziło wyłącznie nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

W związku z tym, że w 2024 r. Organizacja nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków z 1,5% PIT, w trakcie kontroli wydatki weryfikowano na podstawie Zestawienia wydatków z 1,5% (dalej: Zestawienia) przygotowanego przez Towarzystwo, a prawidłowość ich ponoszenia na bazie dokumentów źródłowych⁴.

⁴ Faktury, paragony fiskalne, wyciągi bankowe, listy płac, umowy, dokumentacja merytoryczna.

Towarzystwo wykazało, na podstawie swojego zestawienia przygotowanego za pomocą arkusza kalkulacyjnego Microsoft Excel, że poniosło wydatki w kwocie **843 137,55 zł**.

W trakcie kontroli, na podstawie przedłożonych przez Organizację faktur, paragonów fiskalnych, list płac, wyciągów bankowych i wyjaśnień kontrolujący ustalili, że w 2024 r. faktyczne wydatki poniesione z 1,5% PIT wynoszą **842 574,53 zł**. W powyższym zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na zawyżeniu kwoty środków wydatkowanych z 1,5% PIT wykazanych w ewidencji księgowej i sporządzonym przez TOZ Oddział w Szczecinie Zestawieniu o 560,01 zł (nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Rachunkowość w organizacji) i ujęciu we wskazanych powyżej dokumentach kwoty w wysokości 3,01 zł poniesionej na opłacenie odsetek od nieterminowych płatności, **co zostało szczegółowo opisane w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości**.

Dane w zakresie rodzajów wydatków dokonanych przez TOZ Oddział w Szczecinie w 2024 r. zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota w zł
1.	Usługi weterynaryjne	424 756,93 ⁵
2.	Koszty wynagrodzeń, z tego:	252 385,39
	➤ wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę wraz z pochodnymi i premią świąteczną	170 626,94
	➤ wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia	81 758,45
3.	Koszty związane z utrzymaniem siedziby TOZ Oddział w Szczecinie, z tego:	88 856,00
	➤ najem – lokal i urządzenia	49 999,50
	➤ wywóz nieczystości	17 614,26
	➤ zużycie gazu	9 765,68
	➤ energia elektryczna	8 059,01
	➤ zużycie wody i ścieki	2 704,15
	➤ usługi kominarskie	553,50
	➤ serwis sprzętu PPOŻ	159,90
4.	Artykuły dla zwierząt, z tego:	30 334,49
	➤ karma	24 035,38
	➤ kojce	6 299,11
5.	Koszty eksploatacji samochodów	20 108,14
6.	Leki i środki medyczne	13 745,43
7.	Środki czystości	8 682,98
8.	Usługi telekomunikacyjne	2 380,09 ⁶
9.	Utylizacja odpadów - zwłok	1 325,08
Razem		842 574,53

(dowód: akta kontroli str. 78, 123-129, 260-340, 345-377, 406-411)

Szczegółową analizą objęto wydatki ujęte przez Towarzystwo w ewidencji księgowej oraz sporządzonym Zestawieniu w okresie 3 wybranych miesięcy, tj. w kwietniu, maju

⁵ Wykazana kwota wydatku po pomniejszeniu nieprawidłowego księgowania 3 faktur dot. usług weterynaryjnych w wysokości 560,01 zł (zamiast 1 919,00 zł zaksięgowano całą kwotę wynikającą z faktur w wysokości 2 479,01 zł, tj. w wysokości niezgodnej z faktycznie poniesionym wydatkiem). Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Rachunkowość w organizacji.

⁶ Wykazana kwota wydatku po pomniejszeniu kwoty 3,01 zł wynikającej z nieprawidłowego wydatkowania środków z 1,5% PIT, tj. na pokrycie odsetek z tytułu nieterminowych płatności. Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości - Pokrycie z 1,5% PIT odsetek od nieterminowych płatności w kwocie 3,01 zł.

i czerwcu 2024 r. Wyboru próby dokonano według osądu kontrolerów, po weryfikacji zapisów w ewidencji księgowej, wskazanym powyżej zestawieniu oraz analizie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej. Poniżej tabela w tym zakresie.

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota w zł
1.	Usługi weterynaryjne	124 896,19 ⁷
2.	Koszty wynagrodzeń, z tego:	61 972,44
	➤ wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę wraz z pochodnymi	45 027,33
	➤ wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia	16 945,11
3.	Koszty związane z utrzymaniem siedziby TOZ Oddział w Szczecinie, z tego:	21 067,34
	➤ najem - lokal i urządzenia	12 600,00
	➤ wywóz nieczystości	5 745,06
	➤ zużycie gazu	1 143,48
	➤ zużycie wody i ścieki	915,79
	➤ energia elektryczna	663,01
4.	Artykuły dla zwierząt (m.in. zakup karmy, zabawek)	12 390,84
5.	Koszty eksploatacji samochodów (zakup paliwa)	5 114,49
6.	Leki i środki medyczne (m.in. maty grzewcze, pojemniki do analizy, szampon)	4 844,88
7.	Środki czystości (m.in. zakup żwirku dla kota, worków na śmieci, ręczników papierowych, środków do dezynfekcji)	2 374,57
8.	Usługi telekomunikacyjne	661,29 ⁸
9.	Utylizacja odpadów - zwłok	250,00
Razem		233 572,04

W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej stwierdzono, że Towarzystwo nie poniosło kosztów z tytułu promocji prowadzonej przez organizację, polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1,5% podatku (art. 27c ust.1 u.d.p.p.w.).

(dowód: akta kontroli str. 118, 138-139, 260-340, 366-377, 406-692)

W wyniku weryfikacji prawidłowości ponoszenia wydatków stwierdzono nieterminowe regulowanie zobowiązań. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 131-132, 146-148, 406-419, 437-438, 443-444, 461-481, 484-515, 522-523, 556-559, 576-692)

Podsumowanie

W wyniku kontroli ustalono, że stan środków na dzień 1 stycznia 2024 r. wynosił **1 094 404,83 zł**, natomiast niewykorzystane środki na koniec 2024 r. (po uwzględnieniu wydatków za okres styczeń-grudzień 2024 r.) wynosiły **1 301 296,06 zł**. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

Środki z 1,5% niewykorzystane na dzień 1.01.2024 r.	Wpływy z 1,5% w okresie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r.	Wydatki z 1,5% w okresie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r.	Środki niewykorzystane na dzień 31.12.2024 r.
1 094 404,83 zł	1 049 465,76 zł	842 574,53 zł	1 301 296,06 zł

⁷ Tożsame z przypisem 5.

⁸ Tożsame z przypisem 6.

Środki finansowe pochodzące z 1,5% PIT, poza kwotą 3,01 zł, poniesioną na opłacenie odsetek od nieterminowych płatności⁹, zostały wykorzystane przez Organizację do prowadzenia bieżącej działalności Towarzystwa i działalności pożytku publicznego w sferze określonej w art. 4 ust. 1 u.d.p.p.w. Wydatki były ponoszone na zadania statutowe. Środki z 1,5% PIT wydatkowane są na bieżąco, zgodnie z potrzebami Organizacji.

Zgodnie z wyjaśnieniem Zarządu Oddziału (...) stan środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych na koniec 2024 r. (31.12.2024 r.), wynika z daty przekazywania ww. środków do jednostek terenowych (Oddziałów) przez Zarząd Główny TOZ w Polsce. Środki te rokrocznie są przekazywane Oddziałom w okresie jesiennym, z reguły jest to miesiąc listopad.

Przekazanie środków w tym terminie wynika z faktu, że informacja o szczegółowym podziale środków do poszczególnych jednostek terenowych z 1,5% podatku od osób fizycznych jest tworzona na podstawie informacji przekazywanej z właściwego urzędu do Biura Zarządu Głównego. (...) informacja ta jest przekazywana w październiku.

Wskazujemy, że Oddział w Szczecinie prowadzi działalność w sposób ciągły i zorganizowany co wiąże się ze stałymi kosztami, które są pokrywane przez 12 miesięcy w roku. Dlatego celowe jest utrzymywanie środków zapewniających ciągłość w działaniu do momentu pozyskania nowych środków. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 112, 154, 250-259, 378, 406-411)

4. Sprawozdawczość

Zgodnie z § 7 ust. 3 statutu (...) terenowe jednostki organizacyjne, (...) sporządzają ze swojej działalności roczne zbiorcze sprawozdanie merytoryczne i finansowe, w formach i terminach określonych w odrębnych przepisach (...). Z informacji przekazanej przez Organizację wynika, (...) że oba sprawozdania zostały wysłane do Biura Zarządu Głównego TOZ w Polsce (...), odpowiednio w dniach: sprawozdanie merytoryczne – wysłane dnia 24 lutego 2025 r., zaś sprawozdanie finansowe – wysłane dnia 27 lutego 2025 r.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że ww. sprawozdania zostały przekazane do TOZ w Polsce terminowo (termin – 15 marca 2025 r.).

Kontrolujący sprawdzili zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym z ewidencją księgową w zakresie przychodów i kosztów. Stwierdzono, że:

- Kwota ogółem przychodów uzyskanych z 1,5% PIT oraz kosztów poniesionych ze środków 1,5% PIT w 2024 r. wykazana w sprawozdaniu merytorycznym jest zgodna z ewidencją księgową (przychody) oraz sporządzonym przez Organizację Zestawieniem wydatków z 1,5%, natomiast w związku z opisanymi w Ad 2. Rachunkowość w organizacji i w Ad 3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych nieprawidłowościami

⁹ Zakwestionowana kwota – nieprawidłowość opisana w części Ad 3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych - Pokrycie z 1,5% PIT odsetek od nieterminowych płatności w kwocie 3,01 zł.

w zakresie kwoty poniesionych wydatków, niezgodna z ustaleniami kontrolujących w tym zakresie.

- W sprawozdaniu finansowym Organizacja wykazała kwotę przychodów uzyskanych z 1,5% PIT zgodną z ewidencją księgową, natomiast przedłożone sprawozdanie nie uwzględniało pozycji poniesionych kosztów z tytułu 1,5% PIT. W przedłożonym kontrolującym wyjaśnieniu wskazano, że ww. sprawozdanie (...) zostało wykonane na drukach przekazanych Oddziałowi elektronicznie przez Zarząd Główny TOZ w Polsce. Udzielone wyjaśnienie przyjęto.

Ponadto w wyniku analizy stwierdzono, że w sprawozdaniu merytorycznym TOZ Oddział w Szczecinie w pkt II.3.2 wskazał, że szacunkowe koszty poniesione w ramach sfery z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 0,00 zł. W wyjaśnieniu poinformowano, (...) w sprawozdaniu merytorycznym za 2024 r. TOZ w Polsce Oddział w Szczecinie w pkt II.3.2 wskazano szacunkowe koszty poniesione w ramach sfery z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 0,00 zł w wyniku omyłkowego przeoczenia tego pola do wypełnienia, gdzie pozostała wartość zerowa (najprawdopodobniej wpisana tak w wersji roboczej podczas pracy nad sprawozdaniem), która powinna być zmieniona. Pragnę podkreślić, że pole to dotyczy jedynie wartości szacunkowych, zaś wszelkie konkretne, wydatkowane już wartości liczbowe, zostały rzetelnie uzupełnione w dalszej części niniejszego sprawozdania, zgodnie ze stanem faktycznym. (...). Mając na uwadze udzielone wyjaśnienie oraz fakt, że TOZ w Polsce do ww. sprawozdania nie wnosił żadnych zastrzeżeń (nie prosił o korektę), kontrolujący przyjęli udzielone wyjaśnienie.

Sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji za 2024 r. zostało zatwierdzone Uchwałą nr 1/2025, a sprawozdanie finansowe Uchwałą nr 2/2024. Oba sprawozdania zostały zatwierdzone przez Zarząd TOZ w Polsce Oddział w Szczecinie.

Dodatkowo kontrolujący stwierdzili, że Towarzystwo na swojej stronie internetowej zamieściło zgodnie z art. 23 ust. 2a u.d.p.p.w.¹⁰ sprawozdanie merytoryczne i sprawozdanie finansowe za 2024 r. tożsame z tymi zamieszczonymi na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności przez TOZ w Polsce.

(dowód: akta kontroli str. 40-67, 76-77, 79-99, 121, 134, 152-153, 250-259, 345-365, 406-411, 693-697)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 2. Rachunkowość w organizacji

Niewyodrębnienie ewidencji księgowej wydatków poniesionych z 1,5% PIT

W wyniku kontroli stwierdzono, że TOZ Oddział w Szczecinie nie posiada wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków poniesionych z 1,5% PIT.

Kontrolujący poprosili TOZ Oddział w Szczecinie o przedłożenie wydruków z ewidencji księgowej dotyczących 2024 r. w zakresie wyodrębnionych kont księgowych dla

¹⁰ Organizacja pożytku publicznego podaje sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2, do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.

wydatków poniesionych z 1,5% PIT. Towarzystwo ewidencjonowało wszystkie wydatki i koszty w księgach rachunkowych odpowiednio na kontach zespołu 1, 4 i 5. Nie wyodrębniło jednakże analitycznych kont księgowych dedykowanych środkom z 1,5% PIT. Towarzystwo przedstawiło jedynie dokument, sporządzony zgodnie ze swoją Polityką rachunkowości¹¹, który został wygenerowany na podstawie ewidencji księgowej (konta kosztowe) w arkuszu kalkulacyjnym oraz nazwany przez Organizację Zestawieniem wydatków z 1,5%.

(dowód: akta kontroli str. 211-249, 260-340, 345-366)

Kontrolujący zapytali Towarzystwo, dlaczego nie posiadało wyodrębnionej ewidencji księgowej środków wydatkowanych z 1,5% PIT, co jest niezgodne z art. 27 ust. 2c u.d.p.p.w., a wyodrębnienie środków z 1,5% podatku nastąpiło jedynie w ww. zestawieniu.

Pani Prezes i Skarbnik Zarządu Oddziału oświadczyły, że: (...) rozliczenie wydatków finansowanych z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych, dokonywane jest według przyjętej procedury rozliczania takich wydatków, zgodnie z załącznikiem nr 2 do obowiązującej w Oddziale Polityki rachunkowości. Procedura ta zakłada, że księgowanie kosztów dotyczących danego roku obrotowego odbywa się w module: „Rejestr VAT” systemu finansowego ERP Comarch Optima, nr seryjny 1964181795, skąd mają odniesienie do kont zespołu 4 i 5, 6 lub 7, w korespondencji z kontem dostawcy, a w przypadku wynagrodzeń w module: „Dzienniki”, skąd mają odniesienie do kont zespołu 4 i 5 i korespondencji z kontem rozrachunkowym (pracownik, ZUS, US). Następnie generowany jest raport przenoszący dane z systemu finansowego ERP Comarch Optima do arkusza kalkulacyjnego Excel, gdzie następuje weryfikacja ewidencji księgowej z dowodami księgowymi i stanowi podstawę do wyliczenia kosztu sfinansowanego z 1,5% podatku dochodowego.

(dowód: akta kontroli str. 113-114)

Ponadto wyjaśniły, że: (...) Generowany zgodnie z procedurą raport z systemu Optima do arkusza kalkulacyjnego Excel w pełni obrazuje wszystkie wydatki poniesione w danym roku obrachunkowym, ze wskazaniem konta kosztowego, dopiero jednak w arkuszu Excel każdy dokument z raportu jest sprawdzany pod kątem źródła finansowania, w oparciu o dowód księgowy. (...)

Organizacja aktualnie zdaje sobie sprawę z faktu, iż chcąc działać w zgodzie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz aby zachować pełną kontrolę nad wydatkami finansowymi z 1,5% podatku dochodowego, konieczne jest wprowadzenie zmian w sposobie ich ewidencji. (...)

Mając powyższe na uwadze, jak i wskazówki Kontrolujących, Towarzystwo już w grudniu tego roku podjęło współpracę z firmą informatyczną, która w koordynacji z księgowością zaczęła wprowadzać modyfikacje w sposobie ewidencjonowania kosztów, oraz przystosuje system Optima do Krajowego Systemu Ewidencji Faktur (KSEF).

Jednocześnie podkreślamy, że dotychczas koszty były wyodrębnione na podstawie opisów dokumentów źródłowych co pozwalało na pełną dokumentację wydatków z 1,5% co znajduje

¹¹ Załącznik nr 2 do Polityki rachunkowości: Procedura rozliczenia kosztów finansowanych z 1,5% podatku dochodowego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Szczecinie.

pełne odzwierciedlenie w dokumentach księgowych w postaci faktur (opis źródła finansowania) oraz w zestawieniu arkusza kalkulacyjnego programu OPTIMA.

(dowód: akta kontroli str. 130-153)

W tym miejscu należy przywołać postanowienie art. 27 ust 2c u.d.p.p.w., które wskazuje, że organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2¹², w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% PIT, o której mowa w art. 27c ust. 1 u.d.p.p.w.

Odnosząc się do wyjaśnień należy stwierdzić, że wyodrębnienie środków z 1,5% PIT za pomocą zestawienia w arkuszu kalkulacyjnym oraz opisu na dowodach księgowych nie jest wystarczające do stwierdzenia prawidłowego wyodrębnienia środków wydatkowanych z 1,5% PIT. Postępowanie to nie spełnia wymogów ww. przepisu.

Przyczyną powstałej nieprawidłowości jest stosowanie niewłaściwie przyjętej zasady polityki rachunkowości w zakresie procedury rozliczania kosztów z 1,5% PIT.

Należy zauważyć, że niedopełnienie przez TOZ Oddział w Szczecinie obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków z 1,5% skutkuje brakiem transparentności w gospodarowaniu przez Organizację środkami publicznymi ze względu na brak możliwości ustalenia na podstawie ewidencji księgowej, które koszty zostały poniesione z 1,5% PIT.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania Organizacją oraz bezpośrednio podmiot/osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Zawyżenie wydatków poniesionych ze środków 1,5% PIT poprzez ujęcie w kosztach dokumentów w kwotach niezgodnych z kwotą zapłaty

W wyniku kontroli stwierdzono, na podstawie dokumentów finansowo-księgowych¹³, że część środków pochodzących z 1,5% PIT w 2024 r. w kwocie **560,01 zł**, nie podlega rozliczeniu. Organizacja zawyżyła kwotę wykazaną do rozliczenia o 560,01 zł poprzez przyjęcie do kosztów poniesionych z 1,5% PIT kwoty 2 479,01 zł, zamiast 1 919,00 zł z tytułu kosztów związanych z usługami weterynaryjnymi.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji, tj. faktur, ewidencji księgowej oraz potwierdzeń zapłaty (wyciągów bankowych oraz wypłat z kasy), stwierdzono, że w niżej wymienionych przypadkach kwota wynikająca z dokumentu i ewidencji księgowej oraz sporządzonego przez Organizację Zestawienia nie jest zgodna z kwotą poniesionego wydatku. Szczegóły w tabeli.

¹² Zgodnie z art. 27 ust. 2 u.d.p.p.w. otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

¹³ Faktury, paragony fiskalne, wyciągi bankowe, listy płac, umowy, dokumentacja merytoryczna.

Id. księgowy	Kwota w zł wynikająca z dokumentu oraz ewidencji księgowej	Kwota w zł poniesionego wydatku wynikająca z wyciągu bankowego i raportu kasowego	Data zapłaty wg wyciągu i raportu kasowego	Różnica w zł pomiędzy kwotą dokumentu i wydatkowaną
14/05/2024/ZAKUP/ID	226,01	226,00	24.05.2024 PKO BP	0,01
66/05/2024/ZAKUP/ID	1 062,00	802,00	24.05.2024 KASA	260,00
79/06/2024/ZAKUP/ID	1 191,00	891,00	22.06.2024 PKO BP	300,00
Razem stwierdzona różnica:				560,01

W związku z wynikającymi z powyższej tabeli różnicami poproszono o wyjaśnienie, dlaczego w ewidencji księgowej oraz sporządzonym Zestawieniu (wykazie wydatków poniesionych z 1,5% PIT) ujęto kwoty niezgodnie z faktycznie poniesionym wydatkiem. W odpowiedzi Towarzystwo poinformowało (...) nasi Darczyńcy w ramach wsparcia działalności TOZ w Polsce Oddział w Szczecinie, oprócz różnych form wpłat darowizn dokonywanych dla Towarzystwa, wspomagają nas również we współfinansowaniu kosztów leczenia podopiecznych TOZ. (...) różnice w zapłacie na kwoty 260,00 zł i 300,00 zł zostały sfinansowane przez Darczyńcę i w związku z tym nie powinny być wykazane jako kwoty sfinansowane z 1,5% podatku dochodowego.

W związku z powyższym stan środków 1,5% był wyższy 560 zł co potwierdza powyższe wyjaśnienie.

W przypadku dowodu księgowego nr 14/05/2024/Zakup (...) różnica w zapłacie 0,01 zł (...) wynika z faktu wprowadzenia przez Dostawcę kwoty niższej o 0,01 zł na terminal płatniczy i kwoty wyższej wykazanej na fakturze dokumentującej zakup, wykazanej w zestawieniu wydatków sfinansowanych z 1,5% podatku dochodowego.

Informuję również, że dokładamy wszelkich starań, aby takie sytuacje nie miały miejsca, dowody księgowe weryfikowane są w miarę możliwości w dniu zakupu i w przypadku konieczności korekty – od razu wymieniane na prawidłowe.

Zgodnie z art. 24. ust. 1-3 ustawy o rachunkowości¹⁴ księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, uznaje się, że są prowadzone bezbłędnie.

Organizacja powinna dołożyć wszelkich starań, aby księgi rachunkowe były prowadzone zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości i spełniały powyższe wymogi.

Skutkiem nieprawidłowości jest zawyżenie kwoty wydatków poniesionych z 1,5% PIT o 560,01 zł (zarówno w prowadzonej przez Organizację – niewyodrębnionej – ewidencji księgowej, jak i w sporządzonym Zestawieniu) oraz ujęcie w Sprawozdaniu przekazanym przez Towarzystwo do TOZ w Polsce nieprawidłowych danych o wysokości kwoty poniesionej z 1,5% PIT w 2024 r.

¹⁴ Dz. U. z 2023 poz. 120 ze zm.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania organizacją oraz osoby odpowiedzialne za prowadzenie księgowości w Organizacji.

(dowód: akta kontroli str. 132-133, 148-149, 345-365, 368, 409-411, 459-460, 482-483, 518-519, 643)

Nieksięgowanie raportów kasowych w dacie operacji kasowych

W toku kontroli stwierdzono, że operacje kasowe były ujmowane w księgach rachunkowych z inną datą niż to wynikało z daty operacji gospodarczej widniejącej na raporcie kasowym. Szczegóły dotyczące różnic zawarto w poniższej tabeli.

Nr dowodu księgowego	Id. księgowy	Kwota	Nr w rejestrze kasowym	Data operacji kasowej wg raportu kasowego	Data operacji kasowej wg ewidencji księgowej
0334826219	50/04/2024/ZAKUP/ID	151,60 zł	KW 36/04/24	30.04.2024	16.04.2024
0334074870	52/04/2024/ZAKUP/ID	471,40 zł	KW 34/04/24	30.04.2024	12.04.2024
334/04/2024	57/04/2024/ZAKUP/ID	665,70 zł	KW 16/04/24	16.04.2024	17.04.2024
142054861	59/04/2024/ZAKUP/ID	229,73 zł	KW 37/04/24	30.04.2024	20.04.2024

(dowód: akta kontroli str. 367, 372-373)

Wobec powyższego kontrolujący poprosili o wyjaśnienie różnic pomiędzy datami operacji kasowej widniejącymi w raporcie kasowym za kwiecień 2024 r. a ewidencją księgową rejestru: KASA za kwiecień 2024 r.

Pani Prezes i Skarbnik Zarządu Oddziału wyjaśniły, że: *Ewidencja księgowa wydatków rozliczanych za pomocą kasy odbywa się w systemie finansowo-księgowym OPTIMA w rejestrze: KASA. Dokumenty zapłacone gotówką wprowadzane są do rejestru z datą ich wystawienia, natomiast fizyczny zwrot środków następował w ciągu kilku dni po dacie wystawienia dokumentu. W takich przypadkach data zwrotu środków jest różna od daty wystawienia dokumentu.*

Wyszczególnione (...) dowody księgowe nr:

50/04/2024/Zakup - kwota 151,60 zł;

52/04/2024/Zakup - kwota 471,40 zł;

57/04/2024/Zakup - kwota 665,70 zł; (Błędnie wykazana data ewidencji księgowej jako 17.04. A winno być jako 16.04 i wtedy zgodność z raportem kasowym)

59/04/2024/Zakup - kwota 229,73 zł;

dotyczą właśnie takich zdarzeń.

Mając na uwadze fakt, iż data zapłaty w rejestrze: KASA w systemie finansowo-księgowym OPTIMA powinna być zgodna z datą faktycznej zapłaty za dany dokument, wprowadzono zmiany w sposobie ewidencji kasy, tak aby te daty były zbieżne.

(dowód: akta kontroli str. 130-153)

Zgodnie z art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli: ujęcie wpłat i wypłat gotówką, (...) następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

Przyczyną rozbieżności w danych było:

- w 3 przypadkach ewidencjonowanie dokumentów w księgach rachunkowych w dacie dokumentu księgowego a nie z datą operacji kasowej wynikającej z raportu kasowego,
- w 1 przypadku błędne wykazanie daty w ewidencji księgowej.

Skutkiem powyższego jest brak transparentności w gospodarowaniu przez Organizację środkami publicznymi ze względu na brak możliwości ustalenia na podstawie ewidencji księgowej, kiedy dokonano wydatków z 1,5% PIT.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania Organizacją oraz bezpośrednio osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Ad 3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych

Pokrycie z 1,5% PIT odsetek od nieterminowych płatności w kwocie 3,01 zł

W wyniku kontroli stwierdzono, na podstawie dokumentów finansowo-księgowych¹⁵, że część środków pochodzących z 1,5% PIT w 2024 r. w kwocie **3,01 zł**, nie podlega rozliczeniu (kwota nieprawidłowo wydatkowana).

Towarzystwo ujęło do kosztów poniesionych z 1,5% PIT kwotę 3,01 zł, która dotyczy zapłaconych odsetek za nieterminowe płatności z tytułu usług telekomunikacyjnych.

Ustaień dokonano na podstawie dokumentów źródłowych (faktur), które zostały wykazane w ramach wydatków z 1,5% PIT. Szczegóły przedstawia tabela.

Poz.	Sprzedawca	Nr faktury, na podstawie której wydatkowano z 1,5% PIT	Data wystawienia dokumentu	Wartość całkowita dokumentu	Kwota odsetek	Data zapłaty
1.	Orange Polska S.A.	24030799129118	1.04.2024	128,55 zł	2,03 zł	6.05.2024
2.	Orange Polska S.A.	24050882770300	1.06.2024	191,54 zł	0,98 zł	17.06.2024
Łącznie:					3,01 zł	

Na pytanie, dlaczego odsetki zostały pokryte ze środków 1,5% PIT Towarzystwo wyjaśniło, (...) że *TOZ w Polsce Oddział w Szczecinie nie reguluje płatności odsetek od nieterminowych płatności ze środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych. Oddział każdorazowo dąży i dokłada wszelkich starań, by zobowiązania finansowe były płacone terminowo, niezależnie od tego z jakiego rodzaju środków są regulowane.*

Odnosząc się do stwierdzonych w toku kontroli dwóch (...) płatności odsetek ze środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2024 r. (...) informuję, że zapłata powyższych pozycji odsetek stanowiła błąd, polegający na przeoczeniu przy płatności obu faktur faktu, że znajdują się na nich naliczone pozycje odsetkowe. Powyższe było spowodowane konstrukcją faktury – zestawieniem zbiorczym pozycji kosztowych do zapłaty w jednej tabeli, wpływającym na mniejszą czytelność dokumentu.

¹⁵ Faktury, paragony fiskalne, wyciągi bankowe, listy płac, umowy, dokumentacja merytoryczna.

Środki finansowe pochodzące z 1,5% PIT mają charakter środków publicznych. Naliczone i opłacone odsetki, nawet, jeżeli jest to kwota znikoma, nie stanowią kosztów związanych z celami statutowymi Towarzystwa. **Środki z 1,5% PIT mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego (art. 27 ust. 2 u.d.p.p.w.).** Odsetki stanowią karę za nieuregulowanie zobowiązania w terminie i należy uznać je jako koszty niekwalifikowalne, niezgodne z celami określonymi w statucie. Organizacja samodzielnie decyduje, na co ma wydać środki z 1,5% PIT, ale musi robić to w granicach, które zostały określone w art. 4 u.d.p.p.w.

Skutkiem nieprawidłowości jest uwzględnienie w kosztach poniesionych z 1,5% PIT kwoty 3,01 zł (zawyżenie kosztów) oraz ujęcie w Sprawozdaniu przekazanym przez Towarzystwo do TOZ w Polsce nieprawidłowych danych o wysokości kwoty poniesionej z 1,5% PIT w 2024 r.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania organizacją oraz osoby odpowiedzialne za prowadzenie księgowości w Organizacji.

(dowód: akta kontroli str. 119, 345-365, 406-411, 443-444, 524-525, 611, 639)

Nieterminowe płatności za zobowiązania

W trakcie kontroli stwierdzono nieterminowe płatności za zobowiązania Towarzystwa (dotyczy 20 z 248 faktur zakupowych oraz składek ZUS za miesiąc czerwiec 2024 r., tj. 2 list płać z 6 objętych próbą) sfinansowane ze środków pochodzących z 1,5% PIT.

Nieterminowe płatności za zobowiązania wynoszą od 2 do 111 dni. Szczegółowy wykaz faktur zapłaconych po terminie przedstawia tabela.

Id. księgowy	Kwota	Termin zapłaty	Data zapłaty	Liczba dni po terminie
06/04/2024/ZAKUP/ID	128,55	19.04.2024	6.05.2024	17
36/04/2024/ZAKUP/ID	6 305,00	14.05.2024	22.05.2024	8
90/04/2024/ZAKUP/ID	1 526,04	22.04.2024	3.06.2024	42
91/04/2024/ZAKUP/ID	405,99	25.04.2024	3.06.2024	39
93/04/2024/ZAKUP/ID	500,00	4.05.2024	21.08.2024	109
94/04/2024/ZAKUP/ID	500,00	2.05.2024	21.08.2024	111
20/05/2024/ZAKUP/ID	663,01	20.05.2024	22.05.2024	2
24/05/2024/ZAKUP/ID	1 526,04	26.05.2024	3.06.2024	8
22/05/2024/ZAKUP/ID	152,00	15.05.2024	22.05.2024	7
28/05/2024/ZAKUP/ID	437,99	17.05.2024	3.06.2024	17
29/05/2024/ZAKUP/ID	79,89	28.05.2024	3.06.2024	6
25/05/2024/ZAKUP/ID	1 143,48	29.05.2024	3.06.2024	5
26/05/2024/ZAKUP/ID	910,00	29.05.2024	3.06.2024	5
27/05/2024/ZAKUP/ID	490,00	15.05.2024	3.06.2024	19
80/05/2024/ZAKUP/ID	2 862,00	4.06.2024	6.06.2024	2
87/06/2024/ZAKUP/ID	1 625,00	14.06.2024	17.06.2024	3
1/06/2024/ZAKUP/ID	1 336,50	22.01.2024	19.04.2024	88

47/06/2024/ZAKUP/ID	79,89	28.06.2024	9.07.2024	11
45/06/2024/ZAKUP/ID*	900,00	15.07.2024	1.08.2024	17
46/06/2024/ZAKUP/ID	4 815,00	12.07.2024	5.08.2024	24
Składki ZUS za miesiąc czerwiec 2024 r.	12 627,65	16.08.2024**	20.08.2024	4

* Po terminie uregulowana tylko część dokumentu, cała kwota faktury 4 200,00 zł.

** Termin wynikający z przepisów – 15 sierpnia 2024 r. W związku z tym, że 15 sierpnia jest dniem wolnym od pracy i przypadał w czwartek, kontrolujący jako prawidłowy termin zapłaty przyjęli pierwszy dzień roboczy przypadający po terminie zapłaty, tj. 16 sierpnia 2024 r. (piątek).

Zarząd Oddziału wyjaśnił, że (...) Faktury do TOZ w Polsce Oddział w Szczecinie w zdecydowanej większości przypadków wpływają w formie pliku wysyłanego za pośrednictwem poczty elektronicznej. Organizacja posiada jeden adres mailowy i jedną skrzynkę mailową, do której zbiorczo wpływają wszystkie zgłoszenia z prośbami o przeprowadzenie interwencji, pomocy, apele, zapytania, deklaracje pomocy i współpracy, dokumenty medyczne z gabinetów (...) oraz faktury. Biorąc pod uwagę dużą liczbę i dynamikę wpływu wiadomości elektronicznych dochodziło do sytuacji, gdy wiadomość z fakturą została przeoczona przez pracownika sprawdzającego wówczas pocztę w natłoku innych wiadomości. Wówczas dopiero po czasie – czy to przy przeglądaniu skrzynki mailowej, czy po kontakcie kontrahenta, orientowano się, że fakturę przeoczono, nie wydrukowano, a zatem nie zatwierdzono i nie przekazano do zapłaty księgowej. Nie było to zabiegiem umyślnym, lecz wynikało wyłącznie z bardzo dużej skali działania organizacji (Szczecin, okolice i region) przy jednoczesnych małych zasobach osobowych i bardzo wysokim tempie pracy (...). Z uwagi na obsługiwanie poczty elektronicznej przez kilka osób naprzemiennie nie jest obecnie możliwe wskazanie konkretnej osoby, która wówczas nie zauważyła wpływu faktury na maila (...), a następnie nie przekazała jej do dalszego procedowania zapłaty.

Niemniej jednak chciałabym zadeklarować, że Oddział podejmie się wypracowania rozwiązania usprawniającego obieg dokumentacji w taki sposób, by nawet incydentalnie i nieumyślnie nie dochodziło do płatności po terminie – np. poprzez założenie dedykowanej skrzynki poczty elektronicznej, odrębnej dla faktur.

Pragnę również nadmienić, że TOZ Oddział w Szczecinie każdorazowo dąży do dochowania terminowych płatności wszelkich zobowiązań (...), zaś 20 wskazanych w piśmie faktur o przekroczonym terminie płatności stanowi łącznie bardzo niski udział procentowy w ogólnej liczbie faktur zarówno analizowanych w toku kontroli (...), jak i w skali całego roku (2,05% faktur z całego roku), co wskazuje na incydentalność takich sytuacji.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej zapłaty odsetek sfinansowanych z 1,5% podatku w związku z nieterminowymi płatnościami informuję, że w przypadku 10 spośród 20 wymienionych faktur płatność dotyczyła usługi weterynaryjnej w gabinetach, które nie naliczają TOZ (...) żadnych odsetek, w związku z czym (...) organizacja nie jest stratna finansowo. (...).

Ponadto w wyjaśnieniu wskazano, (...) że składki ZUS za czerwiec 2024 r. (...) zostały zapłacone (...) po terminie z uwagi na specyfikę ww. miesiąca. Okres, w którym zazwyczaj pracownicy korzystają z prawa do urlopu w dłuższym wymiarze, tj. w szczególności miesiące letnie od czerwca do sierpnia jest czasem wyjątkowo trudnym i obciążającym w organizacji. Szczególnie w ww. miesiącach, codziennie w pracy jest obecny mniejszy skład osobowy, co wpływa na dodatkowe obciążenie i zmęczenie pozostałych pracowników, gdyż zakres

działania Oddziału nie może ulec istotnemu zmniejszeniu (...). Okres ten z uwagi na powyższe w połączeniu ze specyfiką działania w zakresie pomocy zwierzętom jest szczególnie intensywny, stąd pojawiło się wyjaśniane opóźnienie w zleceniu i dokonaniu zapłaty.

Środki finansowe pochodzące z 1,5% PIT mają charakter środków publicznych. W związku z tym, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w (...) terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Opóźnienia w płatnościach mogą skutkować powstaniem dodatkowych kosztów finansowych w postaci naliczania odsetek. W przypadku Towarzystwa, Orange Polska naliczyła odsetki za nieterminowe opłacenie faktur w łącznej kwocie 3,01 zł¹⁶.

Ponadto w przyszłości takie działania mogą być przyczyną utraty wiarygodności Towarzystwa oraz podważać zaufanie do niego. Niesolidne wywiązywanie się z zobowiązań szkodzi wizerunkowi organizacji, co może utrudniać nie tylko współpracę z aktualnymi kontrahentami, ale również nawiązanie współpracy z nowymi.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania organizacją oraz osoby odpowiedzialne za obsługę wpływającej korespondencji.

(dowód: akta kontroli str. 131-132, 146-148, 406-419, 437-438, 443-444, 461-481, 484-515, 522-523, 556-559, 576-692)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIEŃ

Ad 2. Rachunkowość w organizacji

Brak opisu na dowodach księgowych o ich zatwierdzeniu formalnym

W wyniku kontroli dowodów księgowych (z wyłączeniem list płac) dotyczących kwietnia, maja i czerwca 2024 r. stwierdzono, że dowody te nie zawierają opisu wskazującego na ich sprawdzenie i zatwierdzenie pod względem formalnym.

(dowód: akta kontroli str. 406-540)

Na pytanie kontrolujących o brak zatwierdzenia dowodów księgowych pod względem formalnym Pani Prezes i Skarbnik Zarządu Oddziału wyjaśniły, że: *Wszystkie dowody księgowe ewidencjonowane w Towarzystwie, co do zasady zatwierdzane są pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, co jest zgodne z procedurą zatwierdzania dokumentów stanowiącą załącznik do Polityki rachunkowości. Przedstawione kontrolującym dowody księgowe posiadały pieczęć z polem „zatwierdzono pod względem rachunkowym”, co było dla nas jednoznaczne z zatwierdzeniem formalno-rachunkowym, wynikającym z obowiązującej Polityki rachunkowości i załącznika do tego dokumentu. Użycie konkretnie słowa „rachunkowym” zamiast „formalno-rachunkowym” wynika wyłącznie z przyjętej konstrukcji pieczętki, zaś w praktyce oraz na dokumencie znaczy zatwierdzenie formalno-*

¹⁶ Szczegółowy opis nieprawidłowości w części Ad 3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych – Pokrycie z 1,5% PIT odsetek od nieterminowych płatności w kwocie 3,01 zł.

rachunkowe, czego potwierdzeniem jest konstrukcja przyjętej i stosowanej przez Oddział Polityki rachunkowości oraz jej zapisy.

Po wskazaniu przez kontrolujących faktu posiadania pieczętki z niepełną nazwą pozycji, Towarzystwo zamówi poprawne stemple, które będą używane do zatwierdzania dowodów księgowych.

(dowód: akta kontroli str. 130-153)

Każdy dowód księgowy, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6¹⁷ ustawy o rachunkowości, powinien być sprawdzony i zatwierdzony pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym przez upoważnioną do tego osobę. Zatem ustawa nakłada obowiązek sprawdzenia dowodu księgowego pod względem formalnym, a na dowód zaistnienia tego faktu umieszczenia stosownej adnotacji na każdym z dowodów księgowych.

Przyczyną uchybienia formalnego jest stosowanie nieprawidłowego wzoru pieczęci wykorzystywanej do opisywania dowodów księgowych.

Skutkiem powyższego jest brak możliwości potwierdzenia, że dany dowód księgowy rzeczywiście został zweryfikowany i zatwierdzony pod względem formalnym.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania Organizacją oraz bezpośrednio osoba odpowiedzialna za prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej.

Niezałączenie do dowodów księgowych potwierdzeń płatności kartą płatniczą, co jest niezgodne z polityką rachunkowości TOZ Oddziału w Szczecinie

Zgodnie z polityką rachunkowości (załącznik nr 3) TOZ Oddziału w Szczecinie: *Jeśli zapłata następuje kartą płatniczą, do dokumentu załączany jest wydruk z terminala płatniczego. Do dokumentacji przedstawionej w poniższej tabeli, na podstawie której dokonywano płatności służbową kartą płatniczą nie załączono wydruku z terminala płatniczego.*

Nr dowodu księgowego	Data wystawienia dokumentu	Id. księgowy	Kwota
F 5615K2/1458/24	2024-04-03	01/04/2024/ZAKUP/ID	351,89 zł
11/04/2024	2024-04-15	27/04/2024/ZAKUP/ID	110,00 zł
F 1352K2/4103/24	2024-05-10	6/05/2024/ZAKUP/ID	388,37 zł
3747_2024_265	2024-06-14	66/06/2024/ZAKUP/ID	749,89 zł
17/06/04/SZCZECIN/2024	2024-06-19	83/06/2024/ZAKUP/ID	382,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 177-185, 241-242, 406-411, 439-440, 445-447, 456-458, 520-521, 529-530)

¹⁷ Ustawa o rachunkowości w art. 21 ust. 1a pkt 2 dopuszcza możliwość zaniechania zamieszczania na dowodzie księgowym danych, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 6, czyli stwierdzenia sprawdzenia dowodu oraz sposobu zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacji), a także podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, jednak jedynie wtedy, gdy wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych.

Na pytanie kontrolujących o brak w dokumentacji potwierdzeń zapłaty kartą płatniczą Prezes i Skarbnik Zarządu Oddziału wyjaśnili, że: *Zgodnie z obowiązującą Polityką rachunkowości Oddziału, dokumenty opłacane kartą płatniczą, powinny mieć dołączone potwierdzenie w formie wydruku z terminala płatniczego. W wyniku niedopatrzenia wydruki te nie zostały dołączone do dokumentacji. Niemniej jednak zestawienie bankowe płatności dokonywanych kartą płatniczą potwierdza rzetelność i prawidłowość wydatków zgodnie z celami statutowymi.*

(dowód: akta kontroli str. 130-153)

Odnosząc się do wyjaśnień należy stwierdzić, że Organizacja powinna stosować postanowienia swojej polityki rachunkowości, w szczególności w zakresie dołączania do dowodów księgowych potwierdzeń płatności kartą płatniczą.

Przyczyną powyższego było niedopatrzenie, co skutkowało niezachowaniem postanowienia wynikającego z polityki rachunkowości TOZ Oddział w Szczecinie.

Za powyższe działanie odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału jako organ, który odpowiada za prawidłowość i efektywność zarządzania Organizacją oraz bezpośrednio osoba odpowiedzialna za prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	1. Wyjaśnienia z dnia 18 grudnia 2025 r. ws. kontrolowanych zagadnień. 2. Oświadczenie z dnia 1 grudnia 2025 r. dot. prowadzenia subkont. 3. Oświadczenie z dnia 2 grudnia 2025 r. dot. pojazdów eksploatowanych przez TOZ. 4. Oświadczenie z dnia 2 grudnia 2025 r. dot. wyboru gabinetów lekarskich z którymi współpracuje TOZ. 5. Oświadczenie z dnia 2 grudnia 2025 r. dot. usług zakupionych od Orange Polska S.A. 6. Oświadczenie z dnia 2 grudnia 2025 r. dot. zakupu leków dla podopiecznych. 7. Oświadczenie z dnia 2 grudnia 2025 r. dot. stanu środków z 1,5% PIT na dzień 31 grudnia 2024 r. 8. Oświadczenie z dnia 3 i 4 grudnia 2025 r. dot. sposobu rozliczania i wydatkowania środków z 1,5% PIT. 9. Oświadczenie z dnia 4 grudnia 2025 r. dot. sposobu wyboru przez Organizację dostawców towarów i usług. 10. Oświadczenie z dnia 4 grudnia 2025 r. dot. finansowania materiałów promocyjnych ze środków 1,5% PIT. 11. Oświadczenie z dnia 4 grudnia 2025 r. dot. wydatkowania środków z 1,5% PIT na odsetki związane z nieterminowymi płatnościami. 12. Oświadczenie z dnia 4 grudnia 2025 r. dot. lokat bankowych. 13. Oświadczenie z dnia 5 grudnia 2025 r. dot. daty przekazania sprawozdań do Zarządu Głównego TOZ.
--	--

	14. Oświadczenie z dnia 5 grudnia 2025 r. dot. sposobu ustalenia stanu środków z 1,5% PIT na dzień 1 stycznia 2024 r. 15. Oświadczenie z dnia 5 grudnia 2025 r. dot. niezapłaconego podatku dochodowego w okresie kwiecień-czerwiec 2024 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego, w tym na kontach indywidualnych (tzw. subkontach) podopiecznych organizacji ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami .
Wpis do książki kontroli	Poz. nr 2
Zalecenia	1. Prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową w zakresie poniesionych wydatków, zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. 2. Ujmować w ewidencji księgowej dokumenty w prawidłowych kwotach, tj. zgodnych z kwotą zapłaty. 3. Ujmować w ewidencji księgowej wpłaty i wypłaty gotówką zgodnie z treścią raportów kasowych w szczególności w zakresie daty dokonania operacji kasowych (art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości). 4. Finansować z 1,5% PIT jedynie wydatki dotyczące działalności pożytku publicznego, tj. nie finansować z tych środków odsetek od nieterminowych płatności. 5. Regulować zobowiązania ponoszone ze środków 1,5% PIT terminowo i w prawidłowej wysokości (art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych). 6. Umieszczać na dowodach księgowych adnotację o zatwierdzeniu dokumentu pod względem formalnym (art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości). 7. Stosować postanowienia polityki rachunkowości TOZ Oddziału w Szczecinie, w szczególności w zakresie załączania do dowodów księgowych potwierdzeń płatności kartą płatniczą.
Pouczenia	Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2025 r. poz. 1338) oraz § 20 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054) o sposobie usunięcia uchybień i nieprawidłowości oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu

	Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	W zastępstwie Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>